

показала майже подвійне реальне зростання, а кризові явища були мінімальні. У той же час українська економіка так і не змогла досягнути рівня до незалежності, і переживши три кризи, відчувала сильні наслідки у вигляді ще більшого падіння ВВП і промисловості, майже втративши виробничий потенціал і перейшовши на сировинне і аграрне виробництво як головне джерело доходу. Такий перехід на сировину як основу експорту зробило економіку ще більш крихкою, тому кризи в 2008 і 2014-2015 роках привели до глибоких рецесій, з яких країна виходить до сих пір.

Отже, на основі отриманих результатів аналізу економіки України, а також порівняння її з економікою Польщі, можна зробити висновок, що наша країна потребує реформування задля запобігання кризових явищ. Хоча економічна криза є частиною економічного циклу і повноцінного захисту від неї не існує через складність прогнозування, часті рецесії призводять до крихкості системи і хронічної кризи. Звичайно, реформи, проведені в Польщі в 90-х роках, зараз є неактуальними для України на сучасному етапі, однак загальні правила, такі як скорочення держави в економіці для пожвавлення системи, а також розбудова справедливої і незалежної судової системи тощо є основоположними. Прикладом успішної тенденції слугує Національний банк[7], який протягом останніх років домігся перебудувати банківську систему, підвищивши її стабільність і вивівши неплатоспроможні банки, в також стабілізував інфляцію, що знизилась до найменших показників за 30 років. Важливим залишається створення умов для розвитку нових і галузей з більш складним виробництвом, але з більшою стабільністю, що б дало можливість знизити крихкість економічної системи країни.

Список літератури

1. Рейнгарт К. Циклічна історія фінансових криз / К. Рейнгарт, К. Рогофф. – Київ: Наш Формат, 2019. – 543 с.
2. Державна служба статистики України. (електронний ресурс). Доступ до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Н. О. Тимочко, О. А. Пучко, Л. М. Рудомьоткіна та ін. — К.: КНЕУ, 2000. — 268 с.
4. Madhani, P. M. (2010). "Rebalancing Fixed and Variable Pay in a Sales Organization: A Business Cycle Perspective".
5. World Bank Database (електронний ресурс). Доступ до джерела: <https://data.worldbank.org/indicator>
6. Савицька С. Трансформація економічної системи Польщі / Світлана Савицька. // ТНЕУ. – 2008. – №4. – С. 473–478.
7. Маслій Н. Д. НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ / Н. Д. Маслій, К. А. Лисенко. // Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор». – 2017. – №4. – С. 103–107.

Kozlova, Diana

National University of “Kyiv – Mohyla Academy”

Master Student, “Economics”

INTERNATIONAL STUDENT MOBILITY AS A FACTOR OF HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT

In the current condition of modernization and globalization of education, an active international cooperation in the field of education and science acquires special significance. The academic mobility is a fundamental characteristic of a single educational space, the formation of which is aimed, in particular, by the Bologna Process. Thus, the principle of mobility is considered as the mobility of knowledge implemented by an academic mobility, which provides opportunities for students and professors to move between different educational institutions inside and outside their country [1, p.289].

In the era of growing international student mobility, there is a wide range of discussions on this topic. In recent decades, some frameworks have been developed for the analysis of student mobility. One of the popular points of view is the vision of student mobility from the point of view of the general traditional economic theory of migration. Another one considers the student mobility in the context of general mobility and globalization of higher education. Anyway, the approach to investing in human capital has recently become more interesting.

This assumes that decision-making processes regarding student mobility take place in the context of acquiring skills, knowledge and experience acquired in the process of personal development, in all different types of personal and professional aspects. All in all, this can combine structural and individual context.

The student mobility needs to be studied in terms of the complex relationships between individualism and globalization: either an individual aspect (the search for a better education, personality formation, career prospects) or global trends (the growth of the middle class, the increase in exchange programs, the strengthening of the economy of higher education, the increasing importance of intercultural competences) [2, p. 86]. The mobility of highly qualified specialists can be considered from different points of view: either political issues of human resources outflow/inflow ("brain drain") or a problem of fair distribution of human resources between regions at different levels of development, as a migration policy and others [3, p. 642].

Human capital is an important element of socio-economic development, and all investments in the education and appropriate use are considered necessary for the general well-being of society and the economy [5, p. 24]. In this context, the internationalization of education and science are key components in promoting the development of the "best workforce" – people involved in science and technology research for whom mobility is an effective means of disseminating and interpenetrating knowledge and technologies.

The positive results of an international academic mobility are:

- the possibility of obtaining a high-quality educational and scientific level;
- the enrichment with experiences;
- the possibility of further successful employment;
- the increasing competitiveness of higher education;
- the increasing possibility of sustainable development.

The mobility could improve understanding of the national culture and increase the professional experience of its participants, being a significant factor in systemic change through the direct dissemination of experience. Also, an important consequence of globalization is the increased mobility of students, entrants and university graduates – a person with a high level of mobility can:

- 1) study (to be academically mobile);
- 2) work (to be geographically and professionally mobile);
- 3) cooperate and be competitive in any country [4, p. 590].

To conclude, the academic mobility as the most developed form of internationalization of education promotes the integration of the individual into the international academic community within the global educational space.

It provides access to educational achievements of the world's leading countries, promotes the development of intercultural competencies and increases the chances for professional self-realization. All the factors that have been mentioned in this paper could have a positive impact on the human capital development.

References

1. Avveduto S. Mobility of PhD Students and Scientists / S. Avveduto // International Encyclopedia of Education. Third Edition / Editors-in-Chief Penelope Peterson, Eva Baker, Barry McGaw. – Oxford : Elsevier – Academic Press, 2010. – Volume 4. – P. 286–293
2. Becker, G. S. (2009). Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis, with Special Reference to Education. 3rd Edition, University of Chicago Press, Chicago

3. Beine M. Brain drain and human capital formation in developing countries: Winners and losers / Michel Beine, Frédéric Docquier and Hillel Rapoport // *Economic Journal*. – 2008. – Iss. 118. – P. 631–652.
4. Konevas, L., Duoba, K. (2007). The role of student mobility in the development of human capital in Europe. *Ekonomika ir vadyba*, 585-591.
5. Schultz, T. W. (1971). *Investment in Human Capital. The Role of Education and of Research*.

Куровська Катерина

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

студент МП-2, «Економіка»

ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ НА ПОВЕДІНКУ СПОЖИВАЧА: МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

Актуальність теми: практичний інтерес до зовнішнього впливу на споживчий вибір зумовлений наявністю великої кількості підтверджених випадків ефективного прикладного застосування напрацювань поведінкової економіки у різних сферах діяльності людини. Ряд інструментів поведінкової економіки продемонстрували свою прикладну придатність у питаннях зміни поведінки людини задля зменшення втрат від неефективності прийнятих рішень.

Метою дослідження є аналіз та систематизація основних методологічних підходів поведінкової економіки щодо впливу зовнішніх факторів на вибір споживача.

Об'єктом дослідження виступає поведінка споживача в сучасних соціально-економічних умовах.

Виклад основних положень дослідження. Інтерес специфіки конкретно споживчого вибору виникає перш за все в маркетингових та бізнесменів. Ці люди добре сприймають ті інсайти, які пропонує їм поведінкова економіка, оскільки багато речей з її царини ці люди розуміють на інстинктивному рівні та вже давно імплементують, а формулювання з даної дисципліни дозволяють їм переконатись в наявності чіткого алгоритму функціонування таких заходів та отримати наукове тому підґрунтя [1]. Інструментарій, запропонований поведінковою економікою відкриває зацікавленим ряд можливостей із впливу на поведінку людей.

Заходи, спрямовані на коригування людської поведінки, мають різні назви в рамках поведінкової економіки. Журналісти свого часу охрестили подібні дії «поведінковими ін'єкціями», тоді як «батьки» відомої нам нині поведінкової економіки, Р. Талер, Д. Канеман, А. Тверські, називають такі заходи «підштовхуванням» (від англ. to nudge – підштовхувати). «Підштовхування ... є будь-яким аспектом архітектури вибору, що змінює людську поведінку передбачуваним чином без будь-яких заборон на інші варіанти чи суттєвих змін в економічних стимулах. Аби вважатись підштовхуванням, інтервенція має бути простою та дешевою в уникненні. Підштовхування не зобов'язує. Перенесення фруктів на рівень очей є підштовхуванням. Заборона шкідливої їжі – ні [6, с.6]».

Відповідно, узагальненим чином всі заходи із м'якого впливу на споживацьку поведінку за допомогою поведінкових факторів можна називати підштовхуванням. Моделі, які би пропонували м'яке підштовхування були відомі ще до того резонансу, який зумовила поведінкова економіка [5].

Наступними є заходи зі спрощення. Вони охоплюють дії, спрямовані на пояснення суті об'єкту вибору через окреслення основних характеристик. Евристичне мислення в даному випадку здатне швидше прийняти конкретне рішення, а уникнення нюансів нівелює аналітичний параліч, що підвищує сукупну корисність здійснення вибору. Сюди ж можна віднести і підвищення доступності, зменшення бар'єрів. Чим простіше і зручніше реалізувати сценарій вибору, тим більша імовірність, що саме цей сценарій буде виконано. Також до цієї групи можна включити заходи з пояснення, які в статті виділено окремим пунктом. Внесення ясності в